

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen

DATUM	12-5-2020	REFERENTIE	Hester van den Ende
ONS NUMMER	820D62D9	DOORKIESNUMMER	2249
NUMMER PS	2020BEM56	E-MAILADRES	hester.van.den.ende@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Muilekom

Onderwerp Statenbrief:

Afhandeling van de motie 'Zichtbaarheid Ontstaan Nederlandse Staat in Utrecht'

Voorgestelde behandeling:

Kennis nemen van de brief en de motie als afgedaan beschouwen

Geachte dames en heren,

Inleiding

Tijdens de vergadering van Provinciale Staten op 25 september 2019 is de motie 'Zichtbaarheid Ontstaan Nederlandse Staat in Utrecht' aangenomen. In deze motie worden wij verzocht ons in te zetten om het ontstaan van de Nederlandse Staat meer zichtbaarheid te geven in de stad Utrecht. Momenteel wordt aandacht besteed aan de Unie van Utrecht op twee informatieborden op het Academieggebouw en in de Aula van het Academieggebouw, de vroegere Kapittelzaal van de Dom, waar de Unie van Utrecht ondertekend is. In de Aula hangen zeven wandtapijten uit 1930, die gewijd zijn aan de Unie.

Wij hebben in de bewuste vergadering van Provinciale Staten de motie positief geapprecieerd. De gedeputeerde Cultuur en Erfgoed liet weten ermee aan de slag te willen gaan door hierover met de aangewezen instellingen contact te hebben. Gedeputeerde gaf ook aan dat de eventuele realisatie van de wens van PS zal afhangen van de afwegingen van deze instellingen zelf en de mogelijkheden die zij op basis van hun deskundigheid zien. Met deze brief informeren wij u over de uitvoering van deze motie en de resultaten van die gesprekken. In deze beantwoording zijn ook de meest recente initiatieven meegenomen.

Essentie / samenvatting:

Nadat de motie is aangenomen, heeft ook minister Van Engelshoven van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W) haar plannen rond dit onderwerp bekend gemaakt. Zij schreef eind 2019 in een brief aan de Tweede Kamer dat mensen ook volgens haar makkelijk toegang moeten krijgen tot de 'geboortepapieren' van ons land. Dit omdat de geboortepapieren van een land fungeren als bindmiddel, inzicht geven in de ontstaansgeschiedenis van ons land en een belangrijk onderdeel vormen van onze identiteit. Vanaf komende zomer heeft het Nationaal Archief in Den Haag toegezegd drie van die documenten, de Acte van Verlatinghe, de Unie van Utrecht en de Apologie van Willem van Oranje, tentoon te stellen. Van de eerste twee stukken is een versie in het bezit van het Nationaal Archief, het derde is een bruikleen uit het Koninklijk Huisarchief.

De documenten komen daar in een nieuwe vaste opstelling die zeven dagen per week gratis te bezoeken zal zijn. Het Nationaal Archief heeft de beschikking over de juiste klimatologische voorzieningen om de eeuwenoude

stukken te bewaren en veilig te tonen. Daarnaast heeft de minister aangegeven na te willen gaan of replica's van de papieren ook op andere plekken in het land tentoon kunnen worden gesteld.

In aanvulling hierop hebben wij bij vier Utrechtse organisaties navraag laten doen over de mogelijkheid om de ontstaansgeschiedenis van de Nederlandse staat onder de aandacht van het publiek te brengen in Utrecht. Het betreft de organisaties die in onze ogen daartoe het meest aangewezen zijn, namelijk Het Utrechts Archief, RTV Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht en het Centraal Museum.

Van deze partijen zagen met name Landschap Erfgoed Utrecht en RTV Utrecht mogelijkheden om het publiek over dit onderwerp te informeren. Landschap Erfgoed Utrecht besteedt binnenkort extra aandacht aan het ontstaan van de Nederlandse staat in Utrecht op het provinciaal erfgoedplatform UtrechtAltijd.nl. Hiermee worden meer dan 100.000 (unieke) bezoekers per jaar bereikt.

RTV Utrecht wil graag een serie of een documentaire over dit onderwerp maken. Als zij inderdaad hiertoe besluiten, kunnen zij hiervoor subsidie aanvragen uit het budget van publieksbereik erfgoed. De aanvraag dient te voldoen aan de voorwaarden van de Uitvoeringsverordening subsidie Cultuur en Erfgoed en te passen binnen het beschikbaar subsidieplafond.

Het Centraal Museum liet weten dat in het museum geen originele stukken zijn die naar de oorsprong van Nederland verwijzen, maar dat zij de Pacificatie, de Acte en de Unie in de zomer 2020 behandelen in de tentoonstelling 'De ommuurde stad' over de geschiedenis van de Utrechtse stadsverdediging. Gezien de huidige omstandigheden is nog even de vraag of de tentoonstelling deze zomer doorgang kan vinden.

Het Utrechts Archief gaf aan dat de Unie van Utrecht niet is genoemd in de nieuwe tentoonstellingsopstelling, maar er wel ingegaan wordt op het beleg van de Vredenburg, dat het begin van het einde inluidde van de Spaanse overheersing in Utrecht.

Daarnaast zal de Universiteit op initiatief van de gemeente Utrecht de informatie op en in het Academiegebouw aanvullen. Ook zal op de borden informatie in twee andere talen worden toegevoegd. Tot slot wordt de Unie van Utrecht opgenomen in de Canon van Utrecht.

Wij hebben de geboortepapieren bij verschillende instellingen onder de aandacht gebracht. Ook het Rijk en de gemeente Utrecht hebben aandacht voor het onderwerp gevraagd. Opbrengst is dat het ontstaan van de Nederlandse Staat fysiek en online op verschillende plekken aan de orde wordt gesteld. Daarmee achtten wij de motie als afgedaan.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De motie sluit aan bij het beleidsvoornemen om Utrechts erfgoed onder de aandacht van een groot publiek te brengen. Wij vinden het belangrijk dat verhalen die in en achter ons erfgoed schuil gaan goed worden ontsloten en boeiend worden verteld.

Financiële consequenties

Geen

Vervolgprocedure / voortgang

Geen

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Neem kennis van de afdoening van de motie.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,